

Број: I-ОП -1-577/15
Датум: 10.09.2015.
Нови Сад

На основу утврђеног чињеничног стања у поступку покренутом по притужби В.Њ. из В. у складу са чланом 42 став 2 Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском заштитнику грађана - омбудсману ("Службени лист АП Војводине " број 37/2014), Општинској управи Врбас упућује

Мишљење

Општинска управа Врбас је неправилно поступила приликом одбијања да поступи у складу са чланом 70 Закона о култури.

Општинска управа Врбас је учинила пропуст у раду из разлога што није одлучила о захтеву В.Њ. од 9.07.2015. године.

Општинска управа града Врбас не препознаје потребу за доношењем општег акта којим ће бити регулисани услови и начин стицања права на уплату доприноса за лице које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе.

Имајући у виду наведено Покрајински заштитник грађана упућује

Препоруку

Потребно је да Општинска управа Врбас одлучи о захтеву странке В.Њ., у складу са Законом о култури и Законом о општем управном поступку.

Потребно је да Општинска управа Врбас донесе одговарајући општи акт којим ће регулисати услови и начин стицања права на уплату доприноса за лице које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе и у складу са тим определи финансијска средства у буџету.

Општинска управа Врбас ће у року од 15 дана обавестити Покрајинског заштитника грађана – омбудсмана о мерама које је предузела, односно о начину на који ће спровести ову препоруку, која ће после уручења Општинској управи Врбас бити објављена на интернет страници Покрајинског заштитника грађана.

Образложење

Покрајински заштитник грађана је покренуо истрагу поводом притужбе В.Њ. из В. који је уписан у службену евиденцију самосталних уметника, односно самосталних радника у области културе Удружења ликовних уметника Србије под редним бројем _____ за 2015. годину. Подносилац притужбе је 09.07.2015. поднео захтев Општинској управи Врбас да

локална самоуправа на основу чланова 63,70. и 83. Закона о култури извршава уплату доприноса за здравствено и доприноса пензијско и инвалидско осигурање.

Покрајински заштитник грађана је током истраге примио изјашњење Општинске управе Врбас број 124/2015- IV/01 од 08.01.2016. године у коме се наводе одредбе Закона о култури, подзаконских аката и других релевантних прописа, те се закључује да Општинска управа Врбас сматра да репрезентативна удружења у култури не могу да дају образложену оцену за утврђивање статуса лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе из разлога што Министар за културу и информисање није прописао мерила и критеријуме те да због тога уверења која удружења издају нису законита. У прилогу изјашњења су достављени записници са конференција и расправа о Закону о култури и наведено да је током 2015. године вођена јавна расправа о овом Закону и да би евентуалне измене и допуне требале да реше проблеме, те да ће о захтеву В.Њ. моћи бити решено када се испуне све претходне радње прописане законом. Напомињемо да конференције, јавне расправе и нацрти измена и допуна прописа нису релевантни када надлежни органи примењују пропис и тумаче одредбе. Позивање на овакве изворе информација, који могу да помогну у креирању става, али не могу бити извор и правни основ, указује на то да општинска управа избегава извршавање обавеза. Правни систем има одређене неусаглашености својих делова, али то не може да буде разлог за непоштовање прописа. Непоштовање прописа од стране институција и органа управе доводи до правне несигурности и различитог поступања према грађанима и грађанкама у односу на место становања (када је у питању примена овог прописа од стране локалних самоуправа).

По Закону о култури, самостални уметник јесте физичко лице које самостално, у виду занимања, обавља уметничку делатност и коме је репрезентативно удружење у култури утврдило статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе.

У складу са чланом 61 самостални уметник стиче статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе уписом у евиденцију лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе, ако испуњава услове прописане Законом. Члан 62 одређује да репрезентативно удружење у култури, у поступку по захтеву за утврђивање статуса лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе, даје образложену оцену о испуњености услова за утврђивање статуса лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе за уметнике, сараднике и стручњаке из своје области културне делатности који су том удружењу поднели захтев, без обзира на чланство у том удружењу. Репрезентативна удружења из једне културне делатности образложену оцену дају на основу утврђених и усаглашених мерила и критеријума. Мерила и критеријуме на основу којих репрезентативно удружење у култури даје образложену оцену, као и поступак давања образложене оцене, на предлог репрезентативних удружења у култури, прописује министар.

Члан 64 прописује да надлежно репрезентативно удружење у култури издаје уверења о чињеницама уписаним у евиденцију сагласно подацима из евиденције и имају значај јавне исправе. Послови утврђивања статуса лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе, послови издавања уверења и вођења евиденције, које репрезентативна удружења у култури обављају у складу са овим законом, врше се као поверени послови.

Предочавамо да се приликом тумачења једне одредбе закона морају узети у обзир све одредбе, као и предмет, сврха и начела закона чија се одредба тумачи, али и других релевантних закона. Законом је предвиђено да надлежни министар одређује критеријуме и мерила за давање образложене оцене, као и поступак давања образложене оцене на предлог репрезентативних удружења у култури, док послови утврђивања статуса лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе, послови издавања уверења и вођења евиденције, које репрезентативна удружења у култури обављају врше се као поверени послови. Надзор над вршењем овим законом поверених послова државне управе врши Министарство. Дакле, репрезентативност удружења, као и прописивање мерила и критеријума на основу који репрезентативно удружење у култури даје образложену оцену и сам поступак давања образложене оцене су питања која се тичу односа између надлежног министарства и репрезентативних удружења, те не утичу на извршавања законских обавеза органа локалне самоуправе. С обзиром на то да репрезентативна удружења надлежност утврђивања статуса лицу обављају као поверени посао, уколико надлежно министарство не доводи у питање извршавање поверених послова, не могу то да чине ни органи локалне самоуправе. То што Министарство није поступало у складу са чланом 85 Закона о култури, не оправдава одбијање општинске управе Врбас да у свом буџету предвиди средства за доприносе за лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе.

Општинска управа је дужна да у складу са чланом 70 Закона о култури пронађе начин на који ће омогућити лицу да у складу са Законом оствари своја права. Најбољи начин за то је да се донесе одговарајући општи акт којим ће бити предвиђени услови за остваривање права на доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и доприносе за здравствено осигурање у складу са Законом о култури.

У погледу навода да уверење које је В.Њ. издало Удружење ликовних уметника Србије није издато на прописаном Обрасцу 2 из члана 9 Правилника о садржини и начину вођења евиденције лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе указујемо да је орган дужан да примени начела управног поступка, али и да ако поднесак садржи неки формални недостатак који спречава поступање по поднеску или ако је неразумљив или непотпун, орган који је примио такав поднесак учиниће све што треба да се недостаци отклоне и одредиће подносиоцу рок у ком је дужан да то учини, у складу са чланом 58 Закона о општем управном поступку. Такође, неопходно је да орган одлучи по захтеву тако што ће донети образложену одлуку у складу са законом.

На основу навода из притужбе и изјашњења, доказа који су приложени, као и релевантних правних прописа Покрајински заштитник грађана је заузео став изражен у мишљењу и препоруци.

**ЗАМЕНИЦА
ПОКРАЈИНСКОГ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА**

Даница Годоров